

Fusell ametralladora Olot IV

Un relat de: [Xavier Valeri](#)

Francesc Balat, abans de la guerra treballava en la reparació de maquinària agrícola. Quan va començar el conflicte els anarquistes van fer una selecció dels millors tècnics del metall d'Olot. Entre ells hi havia el jove Francesc Balat. En un principi el manyà va incorporar-se a la plantilla del taller de can Torras, situat a la carretera de Santa Pau.

Can Torras era un més dels tallers olotins que, reconvertit i col·lectivitzat, fabricava peces d'obús. La fabricació de municions per a canons va durar poc i, segons Balat, quan la Generalitat va assumir el control, va fer traslladar les màquines de tots els tallers olotins en una nau situada al carrer Pany, coneguda com a can Fontbernat.

Balat em va explicar que allà començà la producció en sèrie del "Labora". A la factoria, segons Balat, hi treballaven unes setanta persones en dos torns. La majoria d'aquests treballadors eren qualificats. Molts d'aquests operaris estaven en edat militar però eren retinguts pel govern de la Generalitat que els eximia d'anar al front.

A més, segons Balat, a la gent que treballava en la fabricació del subfusell no els va faltar la setmanada ni quan depenien de la Generalitat, ni a partir del requisament del taller pel Govern de la República.

De la factoria sortien quinze o vin fusells metralladors diaris . Si tenim en compte que la producció, segons Balat, va durar uns dos anys, es devien fabricar uns deu mil fusells metralladors a Olot.

Balat especificà que els primers exemplars del "Labora" només disparaven ràfegues i que aviat, se'ls incorporà un fiador perquè poguessin alternar el dispar tret a tret i a ràfega.

La fabricació del "Labora" era molt manual i, per exemple, les estries del sistema de refrigeració es tornejava una a una, i les culates les feien dos modeladors , també, una per una.

Balat no desmentí la llegenda que els "Labora" eren sabotejats per treballadors partidaris dels feixistes. No obstant això, el vell manyà va especificar que cada exemplar del subfusell era provat en un soterrani. Aquest fet prova que el sabotatge potser només estava en la justificació del treball davant la cerca de responsabilitats que després de la guerra van fer els feixistes. Jo vaig conèixer un home que posseïa aquesta arma i em va confessar que funcionava a la perfecció.

Un cop provades aquestes armes eren enviades a Barcelona, on els eren distribuïdes a les millors unitats de l'exèrcit republicà. Si a Olot haguessin pogut fabricar el "Labora" en cadena i haguessin arribat a fer 500.000 o 600.000 "Labora" potser hagués canviat el resultat de la guerra. De fet, el MP40 (Schemieisser) fou una de les claus de les victòries dels alemanys en les primeres campanyes de la II Guerra Mundial.